

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti alkoholitootjate konkurentsivõime

kokkuvõte

Tallinn
Veebruar 2010

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Koostaja: Vilja Vähi

Tel. 6681256

E-post: vilja@ki.ee

EKI Rävälä 6

19080 Tallinn

Tel. 6681242

Faks 6681240

E-post eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sissejuhatus

Töö on teostatud EV Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

Töö **eesmärgiks** on anda hinnang Eesti alkoholitootjate konkurentsivõimele siseturul, kasutades selleks õlle ja viina sortimendi- ja hinnauuringut kauplustes ning kauplusejuhatajate küsitlust.

Kooskõlastatult tellijaga olid töö ülesanneteks:

- leida kui lai on kodumaise ja importõlle ning viina sortiment Eesti suuremates kauplustes suur- ja väikelinnades ning maapiirkondades;
- leida kui suure osa moodustavad kodumaised õlled ja viinad kaupluste sortimendis ning millised on trendid pakkumises;
- võrrelda kodumaise ja importõlle ja viina hindasid;
- jälgida kodumaise ja importõlle ja viina osakaalu muutusi kaupluste käibes.

Töös on kasutatud EKI poolt 2009. aasta mais läbi viidud toidukaupluste sortimendi- ja hinnavaatlust ning kauplusejuhatajate küsitlust.

Töö maht on 16 lehekülge.

Kokkuvõte

2009. aastal kasvas Eesti kauplustes müügiloleva **õlle** sortiment suuremaks kui kunagi varem. Müügil oli keskmiselt 50 nimetust kohalike tootjate ja 30 nimetust teistest riikidest imporditud õlut kaupluse kohta. Võrreldes 2008. aastaga kasvas sortiment 8 kodumaise ja 2 importõlle võrra keskmiselt kaupluse kohta. Tallinnas oli müügil 47 nimetust kodumaist ja 84 sorti importõlut, teiste linnade kauplustes 50 sorti kodumaist ja 30 importõlut ning maapiirkonna kauplustes 50 nimetust kodumaist ja 9 importõlut keskmiselt kaupluse kohta. Tallinnas suurenes peale mitmeaastast vaheaega kohaliku õlle osakaal sortimendis 36%-ni (2008.a 33%). Õlut oli müügil 22-st riigist, sh Eestist 62%, Venemaalt ja Tšehhist mõlemast 7%, Saksamaalt 5% ja Suurbritanniast 4% kogu õlle sortimendist. Importõlledest oli suurim valik tšehhi ja venemaa õlut, mida oli mõlemat 6 nimetust keskmiselt kaupluse kohta.

Suurem osa õllest on müügil Eesti kauplustes klaaspudelis, mille osakaal 2009. aastal õlledes sortimendis suurenes. Eestis müüdavast kodumaisest õllest oli 83% ja importõllest 66% pudeliõlu (2008.a vastavalt 79% ja 63%). Müügilolnud kodumaisest purgiõllest oli 68% 0,5-liitrised, 15% 0,33-liitrised ja 17% pakendatud 24x0,33-liitristesse karpidesse (nn kohvrid). Aastaga on kõige enam (6%-punkti võrra) suurenenud 24x0,33-liitristesse karpidesse pakendatud õlle osatähtsus kodumaise purgiõlle sortimendis.

Kahel viimasel aastal on Eestis suurenenud importõlle tarbimine, mistõttu kodumaise õlle positsioon siseturul on nõrgenemas. 2009. aastal suurenes kaupluste spetsialistide hinnangul importõlle osakaal kaupluste õllekäibes aastaga 13%-lt 16%-ni. Tallinnas oli õllekäibes importõlle osakaal koguni 35%. 2009. aasta 9 kuu statistikaandmete järgi moodustas kodumaine õlu õlle siseturumüügist koguseliselt alla 80%, mis oli viimaste aastate madalaim tase (2008.a 88%). Seegi näitab eesti õlle konkurentsivõime langust koduturul.

Eestis toodetud purgiõlu kallines viimase aastaga 10,8% ja maksis keskmiselt 29.08 kr/l, välismaine purgiõlu odavnes 4,8% ja maksis keskmiselt 30.56 kr/l. Eesti purgiõllest odavamad olid vene (24.70 kr/l), poola (25.60 kr/l) ja saksa purgiõlu (28.70 kr/l). Hinnakonkurents allajäämine oli üheks oluliseks kodumaise õlle turuosa vähenemise põhjuseks.

2009. aastal müügiloleva **viina** sortiment ei suurenenud, müügil oli 30 kohalikku ja 21 importviina keskmiselt kaupluses. Importviin oli pärit 19-st riigist. Sortimendis oli 57% eesti, 14% venemaa ja 12% ukraina viinad. Müügilolevast eesti viinast oli 2009. aasta mais 28% ja importviinast 41% pakendatud 0,7-1-liitristesse klaaspudelitesse (2008.a vastavalt 29% ja 38%).

0,7-liitrisel pudelil eesti viin kallines viimase aastaga keskmiselt 21% ja maksis 204.96 kr/l, importviin kallines 16% ja maksis keskmiselt 314.15 kr/l.

Toidukaupluste viinakäibest moodustas 83% kodumaine ja 17% importviin, selline oli kohaliku viina positsioon ka 2008. aastal. Statistikaandmete järgi oli kodumaise viina osakaal Eesti kogu viinaturul 2009. aasta 9 kuul (koguseliselt) alla 75% ning see oli madalam kui viimastel aastatel. Järelikult on toitlustuses ja alkoholikauplustes importviina osakaal müügis suurem kui toidukauplustes.